

Narzędziownik: LEKCJA WYCHOWAWCZA

Etap edukacyjny: szkoła ponadpodstawowa

Autorka: Agnieszka Bilska

Wstęp

Narzędziownik został przygotowany z myślą o nauczycielach szkół ponadpodstawowych poszukujących pomysłów do wykorzystania podczas godziny wychowawczej. Zebrane w materiale propozycje dobrych praktyk i rekomendowanych zasobów pozwalają na prowadzenie nie tylko zajęć zgodnych z planem wychowawczym szkoły i klasy, ale również na kształtowanie kompetencji kluczowych XXI wieku. Różnorodny dobór zasobów, materiałów, pomysłów, doświadczeń nauczycieli/nauczycielek pełniących rolę wychowawców klas może posłużyć jako bogate źródło inspiracji. To zbiór starannie wyselekcjonowanych portali, e-zasobów przygotowanych przez nauczycieli oraz przykładów dobrych, sprawdzonych praktyk wychowawczych.

Polecane portale, e-zasoby i dobre praktyki

1. SpołEd - lekcje wychowawcze

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://centrumcyfrowe.pl/projekty/spoled-lekcja-wychowawcza/>

To najbardziej wartościowy zasób, bo przygotowany jako oddolna inicjatywa nauczycielska. Projekt Centrum Cyfrowego był rodzajem hakatonu edukacyjnego, w ramach którego grupa nauczycieli praktyków przygotowała ciekawe i oryginalne zasoby do wykorzystania na lekcjach wychowawczych. W tych zasobach znajduje się np. nich kalendarz wychowawcy z propozycjami zajęć i aktywności na cały rok szkolny, zajęcia z komunikacji, mające na celu wspólną organizację przestrzeni szkoły czy też pomysły na wykorzystanie sztuki w pracy wychowawcy.

2. Lekcja z wychowawcą - grupa w serwisie Facebook

Kategoria: dobra praktyka

Link: <https://www.facebook.com/groups/lekcjazwychowawca/>

Działająca od 2016 roku grupa facebookowa dla wychowawców i wychowawczyń skupiająca ponad 30 tysięcy nauczycieli z całej Polski. Grupa jest obszarem dzielenia się doświadczeniem wychowawczym, szukania pomysłów na realizację konkretnych tematów lekcji, szkolnych akademii. To również przestrzeń wsparcia przy radzeniu sobie z problemami wychowawczymi. Administratorzy grupy dbają o właściwe tagowanie materiałów, co znacznie usprawnia funkcjonowanie grupy i ułatwia wyszukiwanie potrzebnych zasobów.

3. Trudny temat. Weź to na warsztat

Kategoria: rekomendowany e-zasób, scenariusze lekcji

Link: <https://biblioteka.ceo.org.pl/trudny-temat-wez-to-na-warsztat/>

Publikacja Centrum Edukacji Obywatelskiej "Trudny temat. Weź to na warsztat." powstała jako podsumowanie projektu "Embracing Controversy", w którym szkoły, wykorzystując zaproponowane metody, radziły sobie z trudnymi tematami takimi jak: przemoc, wykluczenie, dojrzewanie i prawidłowe relacje rówieśnicze. Wypracowane materiały to pomysły i scenariusze na wykorzystanie edukacji filmowej i teatralnej na lekcjach wychowawczych. W tym zasobie znajdują się również informacje o metodzie CoResolve, polegającej na wspólnym podejmowaniu decyzji, rozwiązywaniu konfliktów i osiągnięciu wzajemnego porozumienia oraz porady jak aranżować i prowadzić kampanie społeczne na terenie szkoły.

4. Pogaduchy Belfrów - Godziny wychowawcze bez przygotowania

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=sVdMjBqdi8I>

Kanał na Youtube, na którym doświadczone nauczycielki dzielą się pomysłami na realizację godzin wychowawczych.

5. Emocjonalna apteczka pierwszej pomocy

Kategoria: scenariusz lekcji

Link: <https://lekcjewsieci.pl/emocjonalna-apteczka-pierwszej-pomocy/>

Emocjonalna apteczka to jeden z wielu scenariuszy, które udostępniono za darmo na portalu lekcjewsieci.pl. Całość lekcji można realizować tradycyjnie lub zdalnie dzięki dołączeniu do scenariusza prezentacji w programie Genial.ly, w której umieszczone są ćwiczenia do realizacji przez uczniów oraz propozycje różnorodnych aktywności do wykonania.

6. Inspiracje dla szkoły

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <http://www.inspiracjedlaszkoly.pl/>

To blog nauczycielki Katarzyny Skolimowskiej, na którym można znaleźć wiele materiałów do wykorzystania podczas lekcji wychowawczych, m.in. scenariusze lekcji, inspiracje metodyczne, notatki wizualne. Strona ma charakter komercyjny i większość zasobów jest odpłatna oraz związana z warsztatami prowadzonymi przez autorkę, niemniej jednak można tam znaleźć również sporo darmowych materiałów, w tym scenariusze lekcji czy webinaria.

7. Lekcja wychowawcza o tolerancji

Link: <https://bycnauczycielem.blogspot.com/2018/05/jak-pracowac-w-grupie-jak-byc-grupa.html>

Kategoria: scenariusz lekcji, rekomendowany e-zasób

Na blogu nauczycielki języka polskiego Anny Konarzewskiej można znaleźć wiele ciekawych inspiracji wychowawczych, dobrych praktych oraz gotowych opisów lekcji z załączonymi źródłami i tekstami kultury. W przytoczonym wpisie autorka krok po kroku pokazuje, jak przeprowadzić lekcję o istocie i ważności pracy grupowej.

8. Podróż bohatera

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://youtu.be/Hhk4N9A0oCA>

Film z cyklu TED-ed (dostępny z polskimi napisami) świetnie opisuje monomit Josepha Campbella. Materiał może służyć jak wstęp zarówno do lekcji języka polskiego jak i dyskusji na lekcji wychowawczej o celach, wyborach życiowych, radzeniu sobie z kryzysami oraz uwarunkowaniach psychologicznych.

9. Kropki

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://youtu.be/O6UBkXLN4PI>

To krótki esej filmowy dostępny na kanale YouTube, w którym autor Włodzimierz Markowicz stara się pokazać jak ważna w życiu jest komunikacja, wzajemne zrozumienie i szukanie związków i powiązań na bardzo wielu płaszczyznach. Świetne wyjście do dyskusji na lekcji wychowawczej na temat edukacji globalnej, tożsamości, komunikacji interpersonalnej,

10. Nuggets

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://youtu.be/HUngLgGRJpo>

Nuggets to krótka i minimalistyczna animacja, która pozwala zrozumieć mechanizm uzależnienia. Filmik świetnie nadaje się jako wprowadzenie do dyskusji profilaktycznych na temat używek, nadużywania alkoholu, papierosów itp.

11. Trening komunikacji

Kategoria: rekomendowany e-zasób/ scenariusz lekcji

Link: <https://gorzenska.com/2017/03/31/trening-komunikacji-interpersonalnej-i-uwazonosci-propozycje-cwiczen/>

Na blogu edukatorki i influencerki edukacyjnej Oktawii Gorzeńskiej znajdziemy tematykę związaną z zarządzaniem grupą, współpracą, kompetencjami miękkimi. W poście na temat komunikacji interpersonalnej autorka zamieszcza gotowe materiały do przeprowadzenia zajęć integracyjnych w grupie klasowej, projektowej czy zajęć warsztatowych.

12. Bezpieczna szkoła

Kategoria: dobra praktyka

Link: https://www.youtube.com/channel/UCmZ74-D6pjC_CT57PIUXqPQ

Bezpieczna szkoła to zestaw krótkich filmów instruktażowych przygotowanych w ramach projektu "Bezpieczna szkoła w strefie Schengen" omawiających ekstremalne zagrożenia i sytuacje, z którymi mogą spotkać się młodzi ludzie. W zestawie znajdziemy nagrania spotkań między innymi ze specjalistą zajmującą się odbudowywaniem wizerunku w sieci, toksykologiem policyjnym, celniczką czy strażakiem.

13. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej - scenariusze lekcji

Link: <https://nhef.pl/materialy-dydaktyczne?s=&su=676865198&ed=758492129>

Kategoria: scenariusze lekcji

Stowarzyszenie Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej na swojej stronie internetowej udostępnia bogaty zestaw scenariuszy lekcji, które można realizować po obejrzeniu wybranego filmu lub odwołując się do jego fragmentów. Scenariusze podzielone są na przedmioty i poziomy edukacyjne. W zestawie materiałów do realizacji lekcji wychowawczych dla szkół ponadpodstawowych możemy znaleźć scenariusze do takich popularnych i ogólnie dostępnych filmów jak "Green Book" czy "Cud Purymowy".

Podsumowanie

Rekomendowane e-zasoby i praktyki są wysoko cenione w środowisku nauczycieli, którzy chcą prowadzić zajęcia wychowawczy w kreatywny i innowacyjny sposób. Zasoby zaprezentowane w narzędziowniku są dostępne w większości bez opłat, umożliwiają dostosowanie do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Są to treści które mogą być wstępem do dyskusji, podsumowaniem rozważań czy też elementem lekcji hybrydowej.

Proponowane zestawienie zostało przetestowane przez nauczycieli praktyków, w tym przez członków opiniotwórczej grupy SuperBelfrzy RP. Proponowane zasoby mogą stanowić uzupełnienie warsztatu nauczycieli/nauczycielek różnych specjalności, a ich "elastyczny" charakter pozwala nauczycielowi/nauczycielce na budowanie własnego, indywidualnego narzędziownika pracy nauczyciela wychowawcy.

Materiał dostępny na licencji Creative Commons: Uznanie autorstwa 4.0. Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i autorek. Zezwala się na dowolne wykorzystanie materiałów w tym utworów, tworzenia i rozpowszechniania ich kopii w całości lub we fragmentach, wprowadzania zmian i rozpowszechniania utworów zależnych - pod warunkiem zachowania niniejszej informacji licencyjnej i wskazania autorki oraz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego jako właścicieli praw do tekstu. Tekst licencji dostępny na stronie: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>.